

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

מראי מקומות - שבת נב.

תוס' ד"ה אדרבה, או, במתניתא, ומזין

(א) **הכי אמר אבוך משמי' דשמואל, הלכה כחנניא - הק' הרשב"א**, למה צריך להא דשמואל לענין חמור כזה, הרי משמע דלכ"ע חמור שעסקיו רעים יוצא בפרומביא, ואפי' גמל אם עסקיו רעים וצריך לכך, יוצא אף בחוטם. ות' דאה"נ, אלא לרבנותא קאמר לה ולקושטא דמילתא, דבאמת קיי"ל כחנניא. וע"ע בשפת אמת (בהמשך הסוגיא), שכ' ליישב (ע"פ דברי המהרש"א), דהי' פשוט להגמ' דחמור שעסקיו רעים ממש, וכן מורדת, ודאי שרי, כיון דהם צריכים לשמירה מעולה זו. אלא דלוי שאל לרבה בר ר' הונא כדי לפייסו, האם חמור שעסקיו רעים כמו זה, האם נחשב כמורד או לא. דבאמת מה שעשה חמור זה אינו בכלל מורד, דהא ודאי לא ניתק האפסר מיד לוי, דא"כ מה הי' צריך לפייס רבר"ה כלל, הלא ראה שבע"כ עשה כן, אלא ודאי הי' הולך כדרכו, אלא שמהר קצת לילך וכדו'. וא"כ, באמת לחמור זה ודאי סגי לי' באפסר, ורק לפייס דעתו דרבה שאל זאת. ומ"מ, מתוך שאלת לוי הבין רבר"ה דס"ל ללוי דנטירתא יתירתא אסורה, ולכן שאל לו רק מטעם דאולי חשיב למורד, ולכן השיב לו דבאמת אין כאן שאלה כלל, דהא קיי"ל כחנניא.

(ב) **או דלמא, זמנין דרפי ונפיל, ואתי לאתויי ד"א ברה"ר - הק' המהרש"א**, ל"ל למימר האי טעמא דדלמא נפיל ואתי לאתויי ד' אמות, נימא מטעמא דלעיל, דכיון דזמנין דרפו ונפיל מיני', ולא מינטרא בי', והוי משאוי. ות' דעז ודאי מינטרא בלאו הכי, כמו פרה לקמן, והו"ל האפסר לעז נטירותא יתירתא כמו בפרה, דאיכא למ"ד דשרי. ומש"ה קאמר דוקא טעמא דדלמא אתי לאתויי ד' אמות, דמהאי טעמא תיאסר לכ"ע. וע' ברעק"א דת' דכל הקו' אינה, דאף אם רפוי הוא, מ"מ עדיין נשמר הוא בכך, דבקל כשיראה דמנתקת, יאחזנה שלא תוכל לברוח, וא"כ כל החשש הוא שמא אתי לאתויי ד' אמות ברה"ר.

(ג) **תסתיים דשמואל הוא דאמר לנוי אסור לשמר מותר, דאמר ר' הונא בר חייא אמר שמואל הל' כחנניא - פרש"י**, דמבואר דס"ל לשמואל דנטירותא יתירתא לאו משוי הוא. והק' השפת אמת, מהו הראי' מהא דס"ל דלשמר מותר, דגם לענין פרה יהי' מותר, דיש לחלק היטב, דבשלמא היכא דהבהמה צריכה שמירה, והוא עושה שמירה מעולה, י"ל דס"ל לחנניא דאי"ז נחשב משוי, דשמירה יתירה נחשב לשמירה. אבל בפרה, דאינה צריכה שמירה כלל, וכמש"כ רש"י דפרה מינטרא בלא אחיזה, א"כ י"ל דגם לחנניא הוי זה משוי ואסור. ות' דלפי מש"כ לעיל, דהא דפליגי חנניא ורבנן מיירי היכא שיש לו אפסר לבד מהחטם, וא"כ החטם הוא מיותר לגמרי, דהא נשמר מצד האפסר, א"כ נמצא דדומה לציור דפרה, דע"י האפסר נעשה הבהמה כמו פרה, וא"כ אם אף בכה"ג ס"ל לחנניא דמותר, משום דסכ"ס שמירה יתירה הוי שמירה ואינו משוי, א"כ י"ל דה"ה בפרה כן.

(ד) **או יוצאין כרוכין או נמשכין - פרש"י**, ואע"פ שאינו אוחזה, מ"מ לאו משוי הוא, משום דלנוי נמי אורחיהו הוא. והק' תוס', הא לעיל משמע דלנוי כ"ע מודו דאסור, דנח' רק לענין לשמר. ולכן פי' באו"א, דהמח' הוא לענין אם זה נחשב לנטירותא או לא. אבל הרישב"א כ' ליישב דעת רש"י, דשאני הכא דאורחיהו הוא לצאת בזה לנוי, וא"כ בכה"ג שפיר הוי מלבוש.

(ה) **ומזין עליהן במקומן - כ' תוס'** דאיצטריך לאשמעינן דמזין עליהן במקומן, לומר דלא חיישינן שמא תפול הזאה על הבהמה ויפסלו. ויש לעי', למה יהי' נפסל המים שנפל על הכלים משום מים אחרים שנפלו על הבהמה. וע' ברש"י ש, שהביא מהתוס' יו"ט שכ' דלפי דעת הרע"ב צריך לפרש דהחי' הוא דלא חיישינן שמא יתכוין להזות על הבהמה (דבאמת ס"ל להרע"ב דאם היזה על הבהמה אי"ז פוסל המים שמזה על הכלי, ורק אם מכוין להזות על הבהמה, פסול). אבל כ' הרש"ש דדוחק לומר כן, דלמה יתכוין להזות על הבהמה. ולכן פי' הרש"ש דהחי' הוא דלא חיישינן שמא תפול ההזאה על הבהמה וממנה תתמצה על הכלי, דפסולה.

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

מראי מקומות- שבת נב:

תוס' ד"ה בבאין (נדפס בעמוד א') והא, היא

- (א) **בבאין מנוי אדם לנוי בהמה- פרש"י**, כגון שנעשה שיר זה לתכשיט אדם, ובעודו לאדם נטמא, ולאחר טומאתו נתנו לבהמה, וצריך להטבילו מטומאתו ראשונה. **ותוס'** (נדפס בעמוד א') כ' דבחנם פרש"י כן, דאפי' אם לא נטמא עד לאחר שיחדו לבהמה, מקבל טומאה, שאינו עולה מלקבל טומאה מכאן ואילך, אלא בשינוי מעשה. וע' **במגיני שלמה** שהאריך ליישב דעת רש"י, ותמצית דבריו הוא דס"ל לרש"י דמה דאמר הגמ' לקמן דס"ל לר' יהודה דמעשה לתקן לאו מעשה הוא, זהו רק לענין אם כבר קיבל טומאה, דאינו עולה מידי טומאתו ע"י מעשה לתקן, אלא רק ע"י מעשה לקלקל. אבל אם אינה טמאה עדיין, רק שהי' יכול לקבל טומאה מעיקרא, אז אי"צ מעשה לקלקל דוקא להפקיעו מידי קבלת טומאה, אלא אפי' מעשה לתקן הוי מעשה לענין זה, והביא שכן מבואר ברש"י בקידושין (דף נ"ט). ולכן פרש"י דמיירי דוקא דקיבל טומאה ממש.
- (ב) **ור' יוסף אמר, הואיל ואדם מושך בהם את הבהמה- כ' החתם סופר**, דמה דחולק ר' יצחק ע"ז, וס"ל דצריך לאוקמי בבאין מנוי אדם לנוי בהמה, אי"ז משום דחולק על ר' יוסף ביסוד, אלא ודאי מודה דמה שמושך האדם בהם את הבהמה מקבל טומאה. אלא דס"ל דאין לאוקמי מתני' בזה, דהא ס"ל כשי' ר' הונא לעיל, דאף בכרוכין מותר לצאת בהן בשבת, וא"כ מתני' מיירי גם במה שאינו עשוי למשוך בהם את הבהמה, ומ"מ מקבל טומאה, ולכן הי' צריך לאוקמי דוקא בשבא מנוי אדם לנוי בהמה (אבל ר' יוסף ס"ל כשמואל דאין יוצאין כרוכין, ולכן שפיר מיירי מתני' דוקא בשיר שעשוי לימשך בהם את הבהמה, ושפיר מקבל טומאה).
- (ג) **לא אמרו שינוי מעשה לתקן אלא לקלקל- ע' בחזון איש** (כלים י"ז, י"א), דכ' להסתפק בכוונת ר' יהודה, האם הביאור הוא דלא סגי בתיקון לתשמיש החדש, דכיון דאינו מתקלקל תשמיש הראשון, א"כ אף שעשה מעשה, מ"מ אין במעשה זו היכר שאינתיק לתשמיש הראשון. ועוד צידד דבאמת סגי במה שתיקן לתשמיש החדש, והכא ה"ק, לא אמרו שינוי מעשה לתקן במה שמתקן תשמיש הראשון, אלא במה שמקלקלו. וכ' דמדברי רש"י משמע טפי דצריך קלקול גמור לתשמיש הראשון. **עוד** כ' החזו"א שם דמשמע דרבנן פליגי על ר' יהודה, וס"ל דסגי במעשה כל דהו. ובביאור סברתם, כ' החזו"א דע"י מעשה מהני מחשבתו שחשב עלי' לבהמה.
- (ד) **היא של אלמוג וחותמה של מתכת טהורה- הק' תוס'**, הא יש בה בית קיבול מקום מושב החותם. ותי' דאי"ז בית קיבול, דאמרי' דבית קיבול העשוי למלאות לא שמי' בית קיבול. והק' **רעק"א** דאינו יודע המקור דאי"ז בית קיבול, ואדרבה, בסוכה י"ב מבואר דלמעשה הוי בית קיבול, והניח בקו'. וע"ע **בשפת אמת** מש"כ בזה.
- (ה) **חוץ מן הרחלים הכבונות- פרש"י**, שהוא שמירת צמרן שלא יטנף, והוי להו תכשיט. והק' **הרש"ש**, הא לנוי לכ"ע אסור, כדאי' בעמוד א', ומה שחילק הר"ן לעיל בין נוי הרגיל לשאינו רגיל (וכמו שהבאנו לעיל חילוק זה מהריטב"א) לא יועיל כאן, דודאי אינן אלא מיעוטא דמתכבנות, וסיים שיש לחלק קצת.

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

מראי מקומות- שבת נג.

תוס' ד"ה מהו, תולין, מאי

- (א) **והוא שקשורה לו מע"ש- הביא תוס' מש"כ רש"י** לקמן דבקשורה מע"ש הוי מלבוש החמור, אבל באינה קשורה מע"ש הוי משאוי. ותוס' פ"י דבאינה קשורה מע"ש מיחזי כמתכוין להוצאת המרדעת. וע' בראש יוסף שכ' דנפק"מ בין פרש"י ובין פ"י תוס' הוא, דלפי רש"י הוי איסור דאורייתא דשביית בהמתו, דהוי משאוי ממש. אבל לפי פ"י התוס' אינו אלא איסור דרבנן. וע"ע ברשב"א דפ"י שהאיסור בשבת הוא דאם קשור לו בשבת יהי משמש בצדדי בהמה.
- (ב) **מהו ליתן מרדעת על גבי חמור בשבת- פ"י תוס'** דהצד לאסור הוא משום טירחא דשבת, וע' בפמ"ג (סי' ש"ה, א"א, ג'), שהביא מהלבוש דהטעם לאסור הוא משום משאוי (שהוא כ' דאסור ליתן מרדעת על סוס בחצר בשבת, משום שאין לו צער דצינה), ואף דבחצר אין איסור הוצאה, אולם גזרו אטו רה"ר.
- (ג) **וכי מה בין זה לאוכף- הק' השפת אמת,** הא פרש"י דמה דמרדעת מותר על חמור הוא משום דאורח"י בהכי ולא משאוי הוא. וא"כ, דהצד לאסור כאן הוא משום משאוי ולא משום טירחא (וכפי' תוס'), א"כ מה הק' וכי מה בין אוכף למרדעת, הרי ת"ק לעיל אסר אוכף אע"פ שהתיר מרדעת לענין משאוי, והניח בצ"ע.
- (ד) **שבקי', כרבי' ס"ל- וק',** הא סכ"ס אי' ברייתא דלא כרבו, ואיך יתריץ רב הברייתא. וע' במהרש"א מהדו"ב (ובאמת כן מבואר ברש"י בעמוד ב'), דנקט דרב חולק על הברייתא, דהא רב תנא הוא ופליג. אולם ע' בהגהות ראמ"ה דכ' דרב ס"ל דכל מאן דאסר ס"ל דצער בעלי חיים דרבנן, ולכן אין להתיר משום תענוג בעלמא, אבל רב עצמו ס"ל דצער בעלי חיים מדאורייתא, ולכן שפיר מתירין אף במקום תענוג בעלמא.
- (ה) **שמואל אמר מרדעת מותר- פרש"י,** דצערא היא, הלכך אורחה בהכי ולא משאוי הוא. והק' רעק"א, הא באמת הוי משאוי כל זמן שלא גילה מע"ש שיהא לה למלבוש וקשרה מאתמול, ולכא' הנדון כאן בחצר הוא, וליכא משום משאוי אלא משום טירחא, וכיון דאיכא צערא לבהמה מותר לטרוח עברה, ומשאוי מאן דכר שמי', והניח בקו'.
- (ו) **לא יצא הסוס בזנב שועל ולא בזהרורית שבין עיניו- פרש"י,** דהזנב שועל הי' בשביל שלא ישלוט עליו עין, וזהרורית הי' לנוי. והק' הרשב"א, הא אמרי' לקמן דאין חמור יוצא בזוג אע"פ שהוא פקוק, משום דמחזי כמאן דאזיל לחנגא, אלמא משום דמחזי כמאן דאזיל לחנגא אסור, הא משום נוי מותר. ותי' דהתם לרבנותא נקט האי טעמא, דאפי' אם הי' מותר לנוי, מ"מ אסור משום דמחזי כמאן דאזיל לחינגא. עוד הביא מי"מ דלנוי הרגיל לכל בחול אפי' בשבת שרי, והיינו טעמא דזוג. אבל רצועה בקרני פרה וזהרורית שבין עיני הסוס, אינו רגיל בכל, אלא מקצת אנשים עושין כן לעתים, ולפיכך אסור, דהו"ל כמשאוי.
- (ז) **ופוקקין לה זוג- פרש"י,** אבל בשאינו פקוק אפי' בחצר לא תצא, מפני שהעינבל שבתוכה מקשקש ומוליד קול. והק' המגן אברהם (ש"ה, ה'), הא קיי"ל דדוקא קול של שיר אסור. ותי' דצ"ל כשיקשקש וישמיע קול מיחזי כמאן דאזיל לחינגא. עוד כ' דאולי משתמע ג"כ כקול של שיר.

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

מראי מקומות - שבת נג:

תוס' ד"ה כגון, תנאי, כאן, ממאי

- (א) **והאנן תנא ולא בקמיע שאינו מומחה, וכו' - פרש"י**, מ"ש בהמה מאדם. והק' **המהרש"א**, לפי מה דס"ד דמה דאמרי' דחומר בבהמה מבאדם הוא היינו בקמיע ולא בסנדל, א"כ הו"ל להק' על הברייתא גופא, מהו החילוק בין אדם לבהמה. ותי' דכיון דלא קאי הכי למסקנא, ניח"ל להק' ממתני'.
- (ב) **ומי איכא מומחה לאדם ולא הוי מומחה לבהמה - הק' הריטב"א**, מאי קאמר, הא ודאי איכא ואיכא, כי מה ענין קמיע המומחה לאדם שיועיל לבהמה, שאפי' בחולי א' אין חולי של זה דומה כלל לחולי של זה. ותי' דהכא מיירי דהאיש שעשה הקמיע ידוע למומחה לכל קמיעות שעשה, וא"כ לגבי חולי אדם כל קמיעות שעושה, לכל מיני חלאים, חשיבי קמיעות מומחין. וע"ז תי' הגמ' דמ"מ חולי של אדם אינו דומה לשל בהמה, דהא אדם אית לי' מזל, וא"כ מה דעושה קמיעות דמהני לאדם, אינו ראי' דיכול לעשות קמיעות שהם מומחין לבהמות.
- (ג) **מאי זה חומר בבהמה מבאדם - הק' המהרש"א**, הא אמרי' דאדם אית לי' מזל, ומשמע דא"כ כל דהוי מומחה לבהמה ג"כ הוי מומחה לאדם, אבל מי שמומחה לאדם לאו דוקא הוי מומחה לבהמה. וא"כ, נמצא דפשוט שיש חומר בבהמה מבאדם, דכל שהוא מומחה לבהמה הוא מומחה לאדם, אבל מי שהוא מומחה לאדם אינו מומחה לבהמה, ומה פריך. ותי' דהי' פסיקא לי' לגמ' מאיזה טעם דמומחה לבהמה נמי לא הוי מומחה לאדם, וא"כ ע"כ אי"ז חומר של בהמה על אדם.
- (ד) **גזירה משום שחיקת סממנים - פרש"י**, במידי דרפואה גזור רבנן, דאי שרית שום רפואה, אתי למישרי שחיקת סממנים. והק' **האגלי טל** (טוחן ל"ו, ז'), איך ילמדו אינשי מהיתר רפואה (ופרט ברפואה שאין לה שום שייכות לשחיקת סממנים) שיהי' מותר לשחוק סממנים, ואין ברפואה שום שייכות לטוחן. ודייק מהרי"ף טעם אחר, דכיון דבהול על רפואתו, אי שרית לי' רפואה שלא ע"י מלאכה, ירפא עצמו גם ע"י מלאכה. וכ' דאולי כוונת רש"י הוא שיחשוב שרפואת הבהמה גופא הוי מלאכה משום מתקן גברא, אך שהתירו משום חולי, ובבהמה משום פסידא, וע"כ גם שחיקת סממנין יתירו. אך כ' דזה דוחק גדול שיחשוב שיהי' מלאכה דאורייתא מותר משום הפסד בהמה, וע"ש עוד מש"כ ליישב בדרך פלפול.
- (ה) **ולבהמה מי גזרי', והתניא, היתה עומדת וכו' - הק' רעק"א** (בגלה"ש), מה הק' הגמ' מהא דתחומין, דלמא מה שלא גזרי' בבהמה בתחומין הוא משום דתחומין הוא איסור דרבנן, אבל משום שחיקת סממנין דאורייתא שפיר גזרי', והניח בקו'. וע' **בריטב"א** שג"כ הק' כן (וע"ש עוד מה שהק' בזה), ופי' דקו' הגמ' הוא דסבר דמתירין לו להביא הבהמה מחוץ לתחום, ולא חיישינן דלמא ע"י שהתיר לו איסור תחומין, יבא ג"כ להעבירה ד' אמות ברה"ר. וע"ז תי' הגמ' דבאמת אין מתירין לו שום איסור מדרבנן, וכיון שמה שהוא קורא לה הוא היתר גמור, א"כ אין לחוש שמא יבא להקל באיסור דאורייתא דמעביר ד' אמות ברה"ר.
- (ו) **דרש רבא הלכה כר' אושעיא - כ' הרי"ף** (כד: בדפיו) דמה דקיי"ל כר' אושעיא דלא גזרי', היינו משום דאמרי' דאין אדם בהול כ"כ על רפואת בהמתו דצריכי' לחוש שיבא לשחוק סממנין. והריטב"א כ' באו"א, דכיון דלגבי אדם מקילין לחלל שבת משום סכנה, א"כ חששו שיבא לידי שחיקת סממנין אפ' לחולה שאין בו סכנה, שמא יבא לידי סכנה, מה שאין שייך כן בבהמה, ולכן בבהמה לא גזרו. וע"ש שם שהביא שנח' קדמאי לדינא בענין בהמה שאחזה דם, אם מותר להעמיד אותה במים כדי שיצטנן, דהגאונים ס"ל דכיון דקיי"ל כר' אושעיא, א"כ גם בזה לא חיישינן לשחיקת סממנין, ומותר להעמיד הבהמה במים. אבל הביא **מבעל התרומות** דס"ל דמודה ר' אושעיא בכה"ג, דהא זה מוכחא מילתא טפי לרפואה כשמעמידים אותה במים ממה שיריצנה בחצר, וא"כ לכ"ע אסור לעשות כן משום רפואה.

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

- (ז) **תנאי שקלת מעלמא, תנאי היא- הק' הריטב"א**, הא לכאו' עדיף לאוקמה כחד תנא ובתרי טעמי מלאוקמה בפלוגתא דתנאי (וכ' תוס' שכן הוא סברת ר' יהודה דלא לאוקמה כתנאי). ותי' דכיון דתרי מתנייתא נינהו, ואיכא תנאי דפליגי בהא מילתא, הא עדיפא לן מלאוקמה בלא מיהדק, דא"כ פשיטא שלא תצא. ועוד, דאורחא דמילתא להדוקה.
- (ח) **ונעשה לו נס, ונפתחו לו דדין כשני דדי אשה- העיר המהרש"א**, הא אין כל חדש תחת השמש. ותי' דכיון די ש דדים לאיש כמו שיש לאשה, הרי זה אין חדש, דהוה מיהת בכח, אלא שהפעולה נתחדשה (וכ' משא"כ לענין הנס שהביא רש"י להלן, שיבראו מזונות לצדיקים בביתם, שימצאו חיטין גדילין באוצרותיהן, זה שפיר הוי חדש, דבזה באמת אין בכח, אלא נכלל באין כל חדש תחת השמש [ומסתמא כוונתו דלכן קשה מזונותיהן, דאין שייך לעשות נס פשוט, למלא אוצרותיהן, אלא צריך כמה מיני הצלות לנפשות האדם]).
- (ט) **כמה גרוע אדם זה, וכו' - פרש"י**, ולא זכה ליפתח לפניו שערי שער. וכ' המהרש"א דהא ודאי דהי' לו זכות שנעשה לו נס, אבל מ"מ גרוע הוא, משום דעי"ז מנכין לו מזכויותיו.

מראי מקומות- שבת נד.

תוס' ד"ה רב, הלכה, והתנן

- (א) **שמכבלין אליה שלהן למטה כדי שלא יעלו עליהן הזכרים- כ' השלטי גבורים** (כד: בדפיו, אות א') דמכאן ראי' שמותר לתת טבעת לבהמה כדי שלא יעלה עליה זכר, ואין זה סירוס כלל, וגם לא משום צער בעלי חיים, וגם לא משום בל תשחית. וע' **במנחת יצחק** (חלק ה', סי' י"ג, אות א'). שכ' דמהא דהביא השלטי"ג ראי' מכאן, מוכח דגם סירוס עראי הוי סירוס, דאל"כ, אלא דסירוס ארעי לא שמי' סירוס, א"כ איך מביא ראי' מכאן דמותר משום דאינו עושה מעשה באיברי הזרע, דלמא משום דהוי רק סירוס ארעי, דבכל עת שרוצה מסיר הקשר, אע"כ פשיטא לי' לשלטי"ג דגם סירוס ארעי הוי סירוס.
- (ב) **אבל מי מפיס איזה ליחלב ואיזה ליבש, ומתוך שאין מכירין וכו'- הק' הפני יהושע**, הא לעיל פרש"י (על המשנה) דליבש מיהדק ולחלב לא מיהדק, וא"כ מה שייד לומר דאין מכירין, הרי לכאן' שפיר יכולין להכיר אין לחלב ובין ליבש. וכ' דאפשר דרש"י על המשנה לא פי' כן אלא ששפיר יש חילוק בין ליבש בין לחלב קודם שידענו דגם מה שעושה כים כדי שלא יסרטו דדיהן הוא נכלל בלחלב, וא"כ שפיר י"ל שאין מכירין חילוק בין ליחלב ובין ליבש, אבל עכשיו דאמרי' דגם זה נכלל בלחלב, שפיר אמרי' דאין מכירין.
- (ג) **עקוד עקידת יד ורגל- כ' הראש יוסף** דאינו יודע טעם האיסור בזה, וצידד דאולי הוא משום דמחזי דהולך למכור, או משום צער הבהמה, וכ' דלא מצא טעמים אלו, ומסיק די"ל דהטעם הוא משום משאוי. גם **השפת אמת** דן בטעם האיסור בזה, וכ' דאולי הטעם משום דאתי לאתויי החבל שיקשור בו. אך הק' דא"כ, אי מיהדק טובא הו"ל למישרי. ותי' דכיון דמתאמצת הבהמה עצמה להתיר הקשר א"כ יש לחוש אף במיהדק. גם צידד הטעם משום דמחזי דאזיל לחינגא, או משום טעם משאוי (כן הביא מהלבוש), וסיים דאולי כיון שקושר היד להרגל או למעלה, א"כ הוי גוף נשיאת היד באויר כמו משא.
- (ד) **עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם- כ' המהרש"א** דכיון דלא אמר הכי למאן דס"ל דעקוד שתי ידיים ורגלים דהוי כיצחק וכו', נראה דפסיקא להו בשום דוכתא דויעקוד דיצחק דלא הוי רק יד ורגל אחד, אבל צ"ע מהכ"ת. גם **רש"י על התורה** כ' גבי ויעקוד דיצחק דהוי בידים ורגלים ביחד. ולכן כ' דאין ראי' מכאן דס"ל להגמ' כאן דיצחק לא הי' עקוד בב' ידיו ורגליו, אלא דהגמ' רק הביא ראי' דעקוד הוי לשון קשר.
- (ה) **משום דמיחזי כמאן דאזיל לחינגא- פרש"י**, לשוק למכור. וכ' **הש"ך** (יו"ד פ"ז, ו'), דמכאן ראי' דיש איסור מראית עין אפי' באיסור דרבנן, שהרי כל האיסור מקח וממכר הוא רק איסור דרבנן. וע' **במגן אברהם** (ש"א, נ"ו), דכ' דאף דאי' איסור מראית עין באיסורים דרבנן, מ"מ מה דמראית עין אסור אפי' בחזרי חזרים, אי"ז אלא במראית עין של איסור דאורייתא, אבל בשל איסור דרבנן אין אסור אלא ברה"ר.
- (ו) **כלאים דחבליים- פרש"י**, שיש בהן חבלי צמר וחבלי פשתן, וכי כריך להו הוו כלאים, וידו מתחממת באחיזתן, וקסבר דבר שאין מתכוין אסור. וע' **בחי' רעק"א**, שהביא מהשלטי גבורים דפסיק רישא הוא, דא"א דע"י אחיזתן שלא תחמם ידו. אבל לכאן' מבואר מדברי רש"י דאי"ז פס"ר, ולכן כ' דצ"ל דאתי למ"ד דדבר שאין מתכוין אסור.
- (ז) **כלאים דחבליים- פרש"י** דס"ל דדבר שאין מתכוין אסור. ולפי"ז יוצא דמתני' אתי כר"י, והוי סתם משנה כשי' ר' יהודה. אולם ע' **בגלה"ש** דציין למש"כ רש"י לקמן (קמ.), דביאר דהמשנה שם (שהוא סתם משנה), אזיל כשי' ר"ש, וא"כ נמצא שיש משניות שסותמין לכאן ולכאן.

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

(ח) **ובלבד שלא יכרוך ויקשור- הק' הריטב"א**, הא חבלים קשים הם, ולפיכך כהנים יכולים ליתן בגדיהם תחת ראשיהם, אע"פ שיש בהם כלאים, דאין לחוש בזה לאיסור כלאים, וא"כ מ"ש הכא דאסור. ות"י דזמנין דאיכא חבלים רכין שהידים מתחממות מהם. עוד ת"י בשם הר"י דכי אמר' בגד קשה אין בו משום כלאים, ה"מ בהצעה תחתיו שהוא איסור מדרבנן, ובקשים לא גזרו, אבל גבי העלאה, שהוא איסור דאורייתא, אפי' דברים קשים אסורים.